

Julekort

Vidste du, at det var en museumsdirektør, der opfandt julekortet? Sir Henry Cole var den første direktør for verdens største designmuseum i London, der hed Victoria and Albert. Han var en travl mand med en enorm omgangskreds, og i 1843 havde han for travlt til at skrive sine sædvanlige julebreve. Han bad derfor sin ven, kunstneren John Callcott Horsley, om at designe et julekort i stedet. Der blev trykt 1000 kort, og de kort Sir Henry Cole ikke selv brugte, blev solgt for en shilling stykket.

Motivet på dette første julekort viser en engelsk familie til julefest og på kortet står der "A Merry Christmas and a Happy New Year to you". Selvom kortet er fint, blev det ikke umiddelbart en succes. Det var for dyrt for de fleste folk, at skulle give en shilling pr. kort, og så var der mange, der ikke kunne lide kortets motiv. Mange synes, det var upassende, at et kvindeligt familiemedlem giver en lille pige en slurk af et rødvinsglas.

Spørgsmål til teksten

1. Hvor arbejdede Sir Henry Cole henne?
2. Hvor mange julekort fik Sir Henry Cole trykt?
3. Hvorfor blev Sir Henry Coles julekort ikke en succes?

Rudolf

Hvem navngav egentlig Rudolf med den røde tud? Navnene på julemandens rensdyr tilskrives oftest Clement Clarke Moore. Han skrev digtet 'A Visit from St. Nicholas' i 1823, hvor alle otte rensdyr optræder ved navn.

Men det niende rensdyr blev endnu mere populær end de øvrige - nemlig Rudolf med den røde tud.

Et stormagasin i Chicago uddelte hvert år gratis farvehæfter til kundernes børn. Stormagasinet fik en af deres ansatte, Robert L. May, til at lave årets farvehæfte. Robert opfandt her rensdyret Rudolf, der på grund af sin røde tud, blev drillet af de andre rensdyr.

Faktisk hed rensdyret både Rollo og Reginald i arbejdsprocessen, inden Rudolf blev valgt.

Siden er der lavet både sange og film med rensdyret Rudolf.

Spørgsmål til teksten:

1. Hvem skrev digtet 'A Visit from St. Nicholas' i 1823?
2. Hvad hed Rudolf inden, han fik navnet Rudolf?
3. Hvad er der også lavet med rensdyret Rudolf?

Walk'n'Talk

Læs og forstå

Walk'n'Talk

Læs og forstå

Pebernødder

Sådan gør du:

Mel, hjortetaksalt og krydderier blandes sammen. Koldt smør puttes i.

Sukker og æg røres sammen, hvori fløden blandes. Melet samles med sukker og æggeblandingen, og dejen æltes godt sammen.

Dejen trilles i fingertykke stænger, der skæres i små stykker og trilles til kugler.

Bages i forvarmet ovn 10-15 minutter ved 180 grader i ovnen.

Ingredienser:

- 250 gram Hvedemel
- 0.25 tsk. Hjortetaksalt
- 0.5 tsk. Kanel, stødt
- 0.5 tsk. Peber
- 0.5 tsk. Ingefær, stødt
- 0.5 tsk. Nelliker, stødt
- 100 gram Smør
- 175 gram Sukker
- 1 Æg M/L, hele
- 2 spsk. Piskefløde

Spørgsmål til teksten

1. Hvad er den første ingrediens i opskriften?
2. Hvor meget piskefløde skal der bruges?
3. Hvilke to ingredienser skal røres sammen?
4. Hvor mange grader skal pebernødderne have i ovnen?

Disneys juleshow

Over 1 million danskere sidder hvert år klar foran fjernsynet juleaftensdag kl. 16, når der kommer Disneys Juleshow på DR1. Programmet hed engang 'From All of Us to All of You', og blev lavet i 1958 som en juleudgave af et populært ugentligt tv-program, som Walt Disney lavede til den amerikanske tv-kanal ABC. 'From All of Us to All of You' blev vist første gang den 19. december 1958. Mens programmet kun sjældent vises på amerikansk tv i dag, har det i alle de skandinaviske lande med tiden udviklet sig til at være en vigtig juletradition for mange familier.

Spørgsmål til teksten:

1. Hvor mange sidder hvert år klar foran fjernsynet, når der vises Disneys juleshow?
2. Hvad hed Disneys juleshow engang?
3. Hvilken tv-kanal viste showet første gang?

Walk'n'Talk

Læs og forstå

Walk'n'Talk

Læs og forstå

Lucia

Historien bag Luciatraditionen fortæller, at Lucia var en ung kvinde, der levede i 300-tallet i byen Syrakus på Sicilien. I stedet for at tro på den romerske religion, var Lucia kristen, og det var ikke helt ufarligt dengang. Romerne så nemlig kristendommen som en fjende af Romerriget, og det var derfor forbudt at være kristen.

Nogle kristne mennesker gemte sig, for at leve i skjul som kristne. Lucia ville hjælpe sine medmennesker, og sneg sig derfor ud i natten for at dele mad ud til de fattige. For at kunne se i mørket, og for samtidig at have sine hænder fri til at hjælpe, bar hun en krans med lys i på hovedet.

Da Lucias egen mor senere på mirakuløs vis blev rask efter at have været dødeligt syg, lovede Lucia at vie sit liv til Kristus. Lucia afviste derfor at gifte sig med den mand, som hendes familie havde lovet hende væk til.

Det blev han meget sur over, og derfor angav han Lucia til datidens politi, og Lucia blev dømt til døden.

Spørgsmål til teksten

1. Hvornår levede Lucia?
2. Hvad var forbudt?
3. Hvad havde Lucia på hovedet, da hun delte mad ud til de fattige om natten?
4. Hvorfor blev Lucias kommende mand sur på hende?

Misteltenen

Et kys under misteltenen hører som bekendt julen til. Selvom det er en tradition, vi har taget til os i Danmark, så er det hverken en dansk eller en moderne tradition. Man mener, at kyssetraditionen startede i den sene middelalder og var meget populær i det victorianske England, hvor man på den måde kunne få lov til at kysse, når man stod under en mistelten - selv i fuld offentlighed. Der er flere skikke forbundet med misteltenen. I starten var det i Danmark kun på juleaften, man måtte kysse, og hvis pigen ikke blev kysset, skulle hun ikke regne med at blive gift det næste år. En anden skik var, at når en mand havde stjålet sig til et kys under misteltenen, skulle han plukke et af dens bær og smide det væk. Når misteltenen ikke havde flere bær, havde den mistet sin magiske virkning. Heldigvis har traditionen udviklet sig, og i dag bliver der kysset under misteltenen i hele december.

Spørgsmål til teksten:

1. Hvor startede kyssetraditionen under en mistelten henne?
2. Fortæl om de gamle traditioner med misteltenen?
3. Har I en mistelten oppe hjemme hos jer?

Walk'n'Talk

Læs og forstå

Walk'n'Talk

Læs og forstå

Adventskransen

Adventskransen stammer fra 1839, hvor den tyske teolog Johann Hinrich Wichern lavede en. Hans adventskrans så noget anderledes ud end den adventskrans, vi kender i dag. Dengang havde den mange flere lys, som havde forskellige farver og størrelser. Wichern havde fire store lys i adventskransen – et for hver søndag i advent. Men han havde også små røde lys, som skulle symbolisere det antal hverdage, der var fra første søndag i advent til juleaften. Til den første adventskrans brugte Wichern et kasseret vognhjul. Det var først i 1860, han beklædte den med gran. Adventskransen blev først populær i Danmark under anden verdenskrig, hvor det at tænde lys blev et symbol på frihed og håb. Lysene var her hvide, og kransen var stadig pyntet med røde og hvide bånd. I 1946 var adventskransen så almindelig, at den blev afbilledet på årets danske julefrimærke. I dag er adventskransens udseende mere et spørgsmål om smag og design. Derfor finder man også adventskransen i alle mulige udformninger, materialer og farver i dag.

Spørgsmål til teksten

1. Hvilket årstal stammer adventskransen fra?
2. Hvad brugte Johann til at lave den første adventskrans?
3. Hvornår blev adventskransen populær i Danmark?

Juletræet

Det er over 200 år siden, at man i Danmark så det første juletræ i stuen juleaften. Traditionen kom fra Tyskland. Der var mange, der synes, det var meget skørt at tage et træ fra skoven ind i spisestuen, og i starten var det også kun rige mennesker, der havde råd til at have juletræ. I dag har de fleste mennesker et juletræ i Danmark.

Juletræet bliver pyntet med julekugler, lys og en smuk stjerne i toppen. Stjernen symboliserer Betlehemsstjernen, som hjalp de tre vise mænd med at finde vejen til den stald, hvor Jesus blev født.

Under træet ligger der julegaver, som må åbnes, når man har danset om juletræet og sunget julesange.

Spørgsmål til teksten:

1. Hvornår kom juletræet til Danmark?
2. Synes alle i Danmark, at det var en god ide med et juletræ?
3. Hvad symboliserer stjernen i toppen?

Walk'n'Talk

Læs og forstå

Walk'n'Talk

Læs og forstå

Rovaniemi

I den finske del af Lapland finder du byen Rovaniemi. I denne by finder du selveste julemandens landsby, og du kan faktisk møde julemanden deroppe hele året rundt. Udover at møde julemanden kan man også komme ind på julemanden posthus, som modtager over en halv million breve hvert år fra hele verden. Man kan også besøge julemandens rensdyr, komme på tur med en hundeslæde, se julemandens kontor og besøge nissernes mini zoologiske have med dyr der bor i området, f.eks. rensdyr, lamaer, geder, får og kaniner.

Byen Rovaniemi ligger i den nordlige polarcirkel, hvilket blandt andet betyder, at der kan opleves midnatssol og polarnat.

Spørgsmål til teksten

1. I hvilket land finder du byen Rovaniemi?
2. Hvor mange breve modtager julemandens posthus i Rovaniemi hvert år?
3. Hvad kan også opleves i byen Rovaniemi, som ikke har noget med jul at gøre?

Julesange

Til jul synger mange af os måske lidt mere end normalt. Der er nemlig lavet en masse sange og salmer, som er lavet til juletiden. Der bliver ofte holdt julekoncerter rundt omkring i landet.

I Danmark synger vi mange gode julesange i løbet af december og især juleaften. Måske kender du 'Højt fra træets grønne top', 'Juletræet med sin pynt', 'Sikken voldsom trængsel og alarm' og 'På loftet sidder nissen med sin julegrød'?

Der er også mange kendte superstjerner, der laver julesange, som vi hører i radioen. Mon ikke også du har sunget med på Mariah Careys 'All I Want for Christmas Is You' og Whams 'Last Christmas'.

Spørgsmål til teksten:

1. Hvad bliver der ofte holdt i juletiden?
2. Nævn tre julesange, som bliver nævnt i teksten.
3. Har du hørt julesangene sunget af Mariah Carey og Wham?

Walk'n'Talk

Læs og forstå

Walk'n'Talk

Læs og forstå

Julemærket

I 1903 fik en mand ved navn Einar Hollbøll ideen om at lave et julemærke. Einar arbejdede som postekspedient. Dengang kostede et julemærke 2 øre. Julemærket blev solgt fra 1904 og bliver stadig solgt i dag. Julemærket har siden 1904 brugt overskuddet fra salget til at hjælpe udsatte børn i Danmark.

I dag får 1.000 børn hvert år mulighed for at få et 10 ugers ophold på et af de fem Julemærkehjem, der findes i Danmark. Her giver man hjælp til at komme ud af mistrivsel, overvægt, mobning og ensomhed.

Spørgsmål til teksten

1. Hvem fik ideen om et julemærke?
2. Hvornår startede salget af julemærket i Danmark?
3. Hvad har man altid brugt overskuddet fra salget af julemærker til?

Juleevangeliet

Har du prøvet at være i kirke juleaften? Så har du helt sikkert hørt juleevangeliet. I juleevangeliet får vi historien om Jesus' fødsels.

Vi følger Josef og Maria, der bor i byen Nazareth og som skal rejse til Betlehem, fordi kejser Augustus vil have en folketælling. Der er ikke plads til at sove nogle steder, og Josef og Maria ender i en stald. Maria føder Jesus i stalden, og han blev lagt i en krybbe.

Over stalden lyser en klar stjerne, som viser vejen for de tre vise mænd.

Hvis du gerne selv vil læse juleevangeliet, kan du finde det i Det Nye Testamente i Lukas-evangeliet kapitel 2.

Spørgsmål til teksten:

1. Hvem følger vi i juleevangeliet?
2. Hvorfor skal Josef og Maria til Betlehem?
3. Hvad lyser over stalden?
4. I hvilket testamente findes juleevangeliet?

Walk'n'Talk

Læs og forstå

Walk'n'Talk

Læs og forstå

Juletraditioner

Julen er fyldt med traditioner, og selvom alle ikke holder jul på samme måde, er der rigtig mange ting, der går igen - især til jul.

En tradition er noget man gør igen og igen og som ofte føres videre fra voksen til barn.

Nogle af juletraditionerne kan blandt andet være:

- Hvem der pynter juletræet.
- At man ser Disneys juleshow sammen.
- Mange går i kirke til en julegudstjeneste.
- Man kan også stille grød eller småkager frem til julemanden.
- Man kan spille pakkespil.
- Andre besøger kirkegården med en krans til nogen, man har mistet.

Måske har I nogle helt særlige traditioner i jeres familie?

Spørgsmål til teksten

1. Hvad er en tradition?
2. Fortæl om hvilke traditioner I har derhjemme, hvis I har nogen?
3. Er der andre tidspunkter på året, hvor du har nogle særlige traditioner?

Grinchen

Filmen 'The Grinch' er især en populær film til jul. Filmen er baseret på bogen 'Hvordan Grinchen stjal julen', som er skrevet af Theodor 'Dr. Seuss' Geisel.

Højt oppe over byen Whoville, bor Grinchen. Grinchen er meget ensom og sur, og så hader han julen. Derfor gør han alt for at spolere den for alle andre. Alle de glade indbyggere i byen Whoville elsker julen, og de er godt i gang med at forberede hjerternes fest. Men Grinchen hader faktisk julen så meget, at han beslutter at befolkningen i Whoville, skal opleve, hvordan det ville være, hvis julen pludseligt forsvandt. Han beslutter sig derfor for at klæde sig ud som julemand, og tage ned til Whoville, hvor han en gang for alle vil få afskaffet den irriterende jul. Vil det mon lykkes ham?

Du må se filmen for at få svaret.

Spørgsmål til teksten

1. Hvilken bog er filmen 'The Grinch' baseret på?
2. Hvor hedder byen, der er med i 'The Grinch'?
3. Hvad beslutter Grinchen sig for at gøre?
4. Har du set filmen før?

Walk'n'Talk

Læs og forstå

Walk'n'Talk

Læs og forstå